

Bruxelles, den 12. oktober 2020
(OR. en)

11661/20

COEST 202
CFSP/PESC 825

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
dato:	12. oktober 2020
til:	delegationerne
Tidl. dok. nr.:	11660/20
Vedr.:	Rådets konklusioner om Hviderusland

Hermed følger til delegationerne Rådets konklusioner om Hviderusland som vedtaget af Rådet (udenrigsanliggender) den 12. oktober 2020.

Rådets konklusioner om Hviderusland

1. Rådet minder om sine tidligere konklusioner om Hviderusland og de nylige erklæringer fra den højtstående repræsentant på EU's vegne og beklager dybt, at de hviderussiske myndigheder ikke har lyttet til det hviderussiske folks vedholdende opfordring til respekt for deres grundlæggende frihedsrettigheder og menneskerettigheder.
2. Rådet erklærede, at præsidentvalget den 9. august hverken var frit eller retfærdigt. Det fremgår af troværdige rapporter fra nationale observatører, at valgprocessen ikke levede op til Hvideruslands egen lovgivning eller internationale forpligtelser. Aleksandr Lukasjenko mangler enhver form for demokratisk legitimitet. Det hviderussiske folk kræver helt tydeligt nyvalg. På denne baggrund støtter EU legitime opfordringer til et nyt, frit og retfærdigt præsidentvalg i overensstemmelse med internationale standarder og med observatører fra OSCE/ODIHR.
3. Rådet gentager sin fulde støtte til Hvideruslands suverænitet og uafhængighed. Rådet understreger det hviderussiske folks demokratiske ret til at vælge sin præsident ved et nyt frit og retfærdigt valg uden indblanding udefra. Kun ved at opretholde menneskerettighederne, demokratiet og retsstaten og afholde frie og retfærdige valg, der respekterer det hviderussiske folks demokratiske vilje, kan Hvideruslands stabilitet og suverænitet garanteres på lang sigt.
4. EU opfordrer de hviderussiske myndigheder til at finde en fredelig og demokratisk løsning på krisen gennem en inklusiv national dialog med det bredere samfund, navnlig koordinationsrådet. EU støtter fortsat det nuværende og kommende OSCE-formandskabs forslag om at lette denne dialog. EU vil fremme en sådan tilgang med alle internationale aktører og beklager, at Hviderusland som medlem af OSCE ikke er interesseret i dette tilbud.

5. Rådet fordømmer på det kraftigste den vold, som de hviderussiske myndigheder har udøvet mod fredelige demonstranter, herunder unge og kvinder, og de mange tilfælde af tortur og seksuel vold. Det opfordrer myndighederne til straks og betingelsesløst at løslade alle vilkårligt tilbageholdte personer, herunder politiske fanger og mediefolk. Rådet opfordrer indtrængende de hviderussiske myndigheder til fuldt ud at efterforske alle krænkelser og overtrædelser af menneskerettighederne og stoppe med at forfølge personer, der er aktive i den prodemokratiske bevægelse, de uafhængige medier og civilsamfundets repræsentanter, herunder medlemmerne af koordinationsrådet, samt sørge for, at de hviderussiske borgere kan udøve deres ret til menings-, ytrings- og forsamlingsfrihed under sikre forhold.
6. EU er fast besluttet på at gøre noget ved menneskerettighedssituationen i Hviderusland og mobilisere det internationale samfund til støtte for det hviderussiske folk, herunder i FN's Menneskerettighedsråd, OSCE og Europarådet. Rådet ser med tilfredshed på vedtagelsen af resolutionen om menneskerettighedssituationen i Hviderusland på den 45. samling i FN's Menneskerettighedsråd og opfordrer Hviderusland til at gennemføre den og tillade fuld adgang for FN's særlige rapportør om Hviderusland og samarbejde med andre af FN's særlige rapportører. EU beklager Hvideruslands manglende samarbejde inden for rammerne af OSCE's Moskvamekanisme, der har mandat til at efterforske menneskerettighedskrænkelser og overgreb i Hviderusland.
7. Rådet indførte sanktioner i form af rejseforbud og indefrysning af aktiver over for de personer, der var ansvarlige for svindelen i forbindelse med præsidentvalget og den voldelige undertrykkelse af fredelige protester. Listen over omfattede personer vil løbende blive revideret. I overensstemmelse med EU's gradvise tilgang er EU klar til at træffe yderligere restriktive foranstaltninger, herunder mod enheder og højtstående embedsmænd, bl.a. Aleksandr Lukasjenko.

8. På baggrund af udviklingen besluttede Rådet at revidere EU's forbindelser med Hviderusland. EU vil:

- a) nedtrappe det bilaterale samarbejde med de hviderussiske myndigheder på centralt plan og øge EU's støtte til det hviderussiske folk og civilsamfundet og udelukke de institutioner, der er ansvarlige for krænkelse og overtrædelser af menneskerettighederne, fra dette samarbejde
- b) korrigere EU's bilaterale finansielle bistand til Hviderusland for at sikre, at den kommer hele befolkningen til gode, navnlig ved i videst muligt omfang at omdirigere den fra de centrale myndigheder til ikkestatslige, lokale og regionale aktører, herunder gennem grænseoverskridende samarbejdsprogrammer
- c) fortsætte samarbejdet med Hviderusland om spørgsmål af interesse for EU og det hviderussiske samfund.
- d) inden for de multilaterale rammer af Det Østlige Partnerskab og med undtagelse af institutioner, der er ansvarlige for krænkelse og overtrædelser af menneskerettighederne, opretholde samarbejdet med Hviderusland på ikkepolitisk plan og intensivere samarbejdet med ikkestatslige hviderussiske nøgleinteressenter.

På baggrund af ovennævnte afgørelse vil Den Europæiske Investeringsbank (EIB) revidere sine aktiviteter i Hviderusland. EU-medlemsstaterne vil koordinere deres holdninger i overensstemmelse hermed, også i bestyrelsen for Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD).

9. EU står sammen med det hviderussiske folk og har straks stillet yderligere finansielle midler til rådighed for voldsofre, civilsamfundsorganisationer og uafhængige medier. EU arbejder på foranstaltninger, der omgående og på mellemlang sigt skal yde yderligere bistand til det hviderussiske civilsamfund, herunder unge, personer i sårbare situationer og uafhængige medier, samt den private sektor og sundhedssektoren.

10. Rådet understreger betydningen af mellemfolkelige kontakter. Indgåelsen af visumlempelsesaftalen var et vigtigt skridt i denne henseende. Hviderusserne vil fortsat kunne deltage i europæiske udvekslingsprogrammer som Erasmus+, Horisont Europa eller under Det Østlige Partnerskabs initiativer. EU vil fortsat støtte det hviderussiske universitet i eksil, European Humanities University i Vilnius, og vil tilbyde yderligere stipendier og mobilitetsordninger.
11. Rådet understreger, at sikre nukleare anlæg er en nøgleprioritet for EU og fortsat har stor betydning for EU's forbindelser med Hviderusland. Rådet, som henviser til Det Europæiske Råds konklusioner af 12. december 2019 og af 2. oktober 2020, opfordrer indtrængende Hviderusland til at overholde de højeste miljø- og sikkerhedsstandarder og gennemføre EU's stresstestbefalinger hurtigst muligt. Det understreger i den forbindelse vigtigheden af samarbejdet mellem Hviderusland og European Nuclear Safety Regulators Group (ENSREG) i stresstestprocessen, herunder ENSREG's formelle revision og overvågning af den presserende gennemførelse af Hvideruslands nationale handlingsplan.
12. Rådet fremhæver, at EU er klar til væsentligt at øge sit politiske engagement i, sektorsamarbejde med og finansielle bistand til Hviderusland, forudsat at de hviderussiske myndigheder respekterer de demokratiske principper, retsstatsprincippet og menneskerettighederne og:
- a) ophører med at undertrykke og krænke menneskerettighederne for personer, der er aktive i den prodemokratiske bevægelse, de uafhængige medier og civilsamfundets repræsentanter
 - b) løslader, rehabiliterer og yder økonomisk kompensation til politiske fanger
 - c) tilbyder dem, som befinder sig i politisk og tvungen eksil, at kunne vende sikkert hjem
 - d) fremmer en seriøs, troværdig og inklusiv politisk proces, der fører til frie og retfærdige valg med observatører fra OSCE/ODIHR
 - e) garanterer respekt for menneskerettighederne, herunder menings- og ytringsfriheden, informationsfriheden, forsamlings- og foreningsfriheden og mediefriheden.

13. Rådet bekræfter på ny, at EU er klar til at støtte en fredelig overgang til demokrati i Hviderusland. Skulle en sådan overgang finde sted, vil EU på anmodning af den hviderussiske regering anvende en række instrumenter i overensstemmelse med politikken for Det Østlige Partnerskab. Det vil bl.a. blive overvejet:

- a) at indlede forhandlinger om en rammeaftale mellem EU og Hviderusland
- b) at styrke sektorsamarbejdet og øge deltagelsen i EU-programmer og samarbejdet med EU-agenturer
- c) at iværksætte en omfattende plan for økonomisk støtte til det demokratiske Hviderusland, herunder:
 - betydelig finansiel og teknisk bistand til institutionelle reformer og økonomisk udvikling inden for den flerårige finansielle ramme
 - genoptagelse af drøftelserne om yderligere reformer, der er nødvendige for at muliggøre makrofinansiel bistand fra EU
 - betydelig intensivering af EIB's og EBRD's operationer.

EU vil også støtte Hviderusland yderligere med at blive optaget i Verdenshandelsorganisationen.

Rådet minder om, at det under Det Østlige Partnerskab på et senere tidspunkt, hvis forholdene tillader det, vil være muligt at styrke samarbejdet og gøre yderligere fremskridt med hensyn til visumpolitikken, f.eks. indlede en visumliberaliseringsdialog, forudsat en vedvarende og effektiv gennemførelse af aftalerne om visumlempelse og tilbagetagelse samt velforvaltet og sikker mobilitet.

14. Rådet forbliver imponeret over det hviderussiske folks vedholdenhed og engagement i landets demokratiske fremtid. Det hviderussiske folk fortjener bedre, og dets krav om nye frie og retfærdige valg bør besvares positivt. Kun en inklusiv national dialog med det bredere samfund, navnlig koordinationsrådet, kan føre til en fredelig og demokratisk løsning på krisen. EU forventer, at alle Hvideruslands partnere støtter denne dialog. EU støtter dette mål og står sammen med det hviderussiske folk.
-